

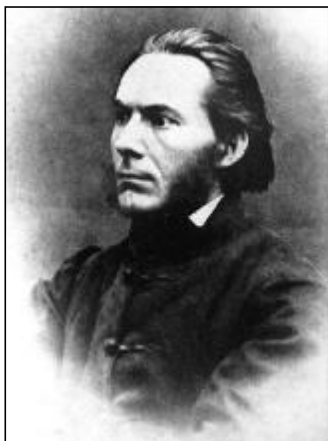
Pred 170 rokmi sa narodil Jozef Ľudovít Holuby

Pezinok si 25. marca pripomenie 170 rokov od narodenia známej osobnosti Jozefa Ľudovíta Holubyho, evanjelického farára, národopisca, príležitostného historika, archeológa a vynikajúceho botanika, ktorý záverečné roky svojho života prežil v našom meste. Narodil sa 25. marca 1836 v Lubine (pri Novom Meste nad Váhom), študoval na gymnáziu v Modre v čase rektorstva Jána Kalinčiaka, neskôr teológiu na evanjelických lýceách v Bratislave a Viedni. V hlavnom meste vtedajšej monarchie sa zoznámil s redaktorom *Slovenských novín* Danielom Lichardom a u jeho brata Ľudovíta pôsobil v Skalici po skončení štúdií (1860 – 61) ako kaplán. V rokoch 1861 až 1909 bol do konca svojej aktívnej pastorácie evanjelickým farárom v Zemianskom Podhradí, kde prežil najaktívnejšiu časť svojho života. Práve tu sa v botanike vypracoval na uznávaného odborníka európskej úrovne, čoho dokladom je množstvo vedeckých úvah, publikácií a príspevkov uverejnených v tom čase v rozličných časopisoch v Európe. Oženil sa s Emiliou, rod. Čulíkovou, s ktorou vychoval štyri deti. V roku 1909 ako sedemdesiattriročný odišiel zo Zemiansko-podhradskej fary na dôchodok k svojej dcére Božene Žarnovickej do Pezinka a žil tu potom štrnásť rokov.

V Pezinku na penzii sa venoval najmä svojmu botanizovaniu, neprestal však písať národopisno-historické články, vďaka ktorým máme správy o živote ľudí v Pezinku v prvej štvrtine 20. storočia. Sám si svoj nový spôsob života pochvaloval, ako uvádzal v liste z roku 1911 redaktorovi *Českého lidu* dr. Čefňkovi Zibrťovi: „*Už sem se zde cele udomácnil a mám tak pohodlný život, jako nikdy předtím, a dosti času k botanizování a prokultúvání starých písem.*“

Vďaka „*prokultúvání starých písem*“ mohol podľa možnosti publikovať články z minulosti Pezinka, ako napr. *Z prechádzky Pezinkom a jeho najbližším okolím*, uverejneným v *Slovenských pohľadoch* čí rozsudky zo starej mestskej

knihy trestných záležitostí. Tak pre zaujímavosť napr. v jeho rukopisnej práci o dejinách Pezinka nachádzame údaj o roku 1825: „*Opetovaly sa v meste často záhubné požiare, tak že mesto vypísalo peňažitú odmenu tomu, kto prvý taký požiar oznámi. Toto použil mestský dráb, menom Smetko, a sám na viac miestach pod-*

ložil oheň a potom to vyhlásil, aby odmenu pozornosti dostal, ale bol na samom skutku polapený a ponevadž v jednom požiari aj ľudské životy zahynuli, mestským súdom na smrť odsúdený a mečom odpravený (bol).“

V roku 1915 zomrela Holubymu manželka Emília, v roku 1917 zať Július Žarnovický a v roku 1919 syn Cyril. Ako to poznačilo Holubyho nevieme, iste ho však smrť blízkych ľudí v takom krátkom čase, veľmi zarmútila. Dňa 16. decembra 1922 mu za jeho celoživotnú vedeckú prácu udelili na Karlovej univerzite v Prahe čestný doktorát prírodných vied. Dlhho sa mu však netešil, pretože o pol roka neskôr, 25. júna 1923, zomrel v Pezinku v požehnanom veku 87 rokov a tu je dodnes pochovaný.

Málokto vie, že J. Ľ. Holuby mal okrem svojej vedeckej precíznosti a pedantnosti aj veľký zmysel a cit pre humor a vtip. Vo svojich národopisných článkoch o živote Pezinčanov často rád zaznamenával a komentoval rôzne komické príhody a situácie, ktorých bol svedkom. Na ilustráciu chceme uviesť

aspoň niekoľko z nich, pretože krásnym spôsobom vykresľujú atmosféru pezinčských týždenných trhov, konaných začiatkom 20. storočia každú stredu a v nedeľu ráno. Cez tieto príklady sa môžeme asi najviac priblížiť mysleniu jubilanta.

„*Nedávno šiel som sa i so psíkom podívať na trh, kde mali ženy po zemi rozložené hromádky fazuľových luskov. Psík, nemôresník, nevediac, čo sa v kráľovskom svobodnom meste sluší, bežiac popri predavačke, so susedou živo besedujúcej, jednu hromádku luskov polial, tak že to ženička nezbadala, až sa iné dali do smiechu, že už nebude treba tých luskov pri varení soliť. Dosiť ma to mrzí, že som tej predavačke nezaplatil tú hromádku luskov, ale vtedy mi to nenapadlo, lebo som sa nemohol smiechu zdržať, keď psík utekal, ako by sa nič nebol stalo.*“

„*Kráčajúč ďalej, videl som známeho pána, ako prezeral rozkošné kozliatko, ktoré Židáčik niesol na predaj. Onen pán sa pýtal: začo je to kozľa? A dostal za odpoveď, že za 5 zlatých. Ej reku, treba sa tak pojednať, ako Žid so Židom, ktorý riekol: „5 zlatých pýta, 4 zlaté myslí, 2 zlaté je to hodno: teda ponúknem 1 zlatku.“ Ale z kúpy nebolo nič.*“

„*Zažartoval som si s jedným prespolným strýkom, ktorý niesol z jarmoku cez ruku prevesené nové čizmy. „Ej reku strýčko, ale ste si pekné čizmy kúpili, a ak ich budete tak nosiť, ako švec, budú vám sto rokov trvať!“ A ako nosí švec čizmy? Pýtal sa veselo. „Nuž, reku, cez ruku prevesené.“*

„*U samého potoka predávajú brezové metly, donesené zo Záhoria. Raz sa zišli dvaja predavači metiel na trhu. Jeden vraví: „Ale človeče, ako vy môžete tie metly tak lacno predávať? Ja kradnem metľové prútie a predsa ich nemôžem tak lacno dávať.“ Nato mu druhý odpovedal: „Ale ja kradnem už hotové metly, preto ich aj lacnejšie môžem predávať.“*

Martin Hrubala
Malokarpatské múzeum
v Pezinku

Noga pre učiteľov

Predposledný marcový večer bude Kultúrne centrum miestom stretnutia pezinčských učiteľov. Aj tohto roku, ako po tri minulé, pozýva primátor mesta Oliver Solga pedagógov na spoločenský večer pri príležitosti ich sviatku. Symbolický darček pre nich bude mať tentokrát podobu monodrámy Caveman v interpretácii Miroslava Nogu. (EL)

Zrušenie podujatia

V Kalendári podujatí v Pezinku na rok 2006 avizované spomienkové stretnutie pri príležitosti 170. výročia narodenia J. Ľ. Holubyho (25. 3. 2006) sa z personálnych dôvodov neuskutoční. Organizátori sa za túto zmenu ospravedlňujú. Náhradný termín včas zverejníme. (EL)

Ďakovný list

Dovoľujeme si Vám úprimne poďakovať za váš príspevok k úspešnej realizácii 12. Plesu farnosti Pezinok, ktorý svojou návštevnosťou už prekročil rámecku okruhu. Podujatie bolo previerkou schopností všetkých zainteresovaných a zároveň príležitosťou stráviť príjemný večer v kruhu dobrých ľudí.

Tlmočím vám poďakovanie, ktoré sa nám dostalo od našich i zahraničných účastníkov a návštevníkov plesu.

Želám vám veľa úspechov v ďalšej práci a verím, že budete nápomocní aj pri ďalších humanitárnych podujatiach v našom meste.

Čistý zisk z 12. Plesu farnosti v sume 34 tisíc Sk bol 3. februára 2006 odovzdaný Rímsko-katolíckemu úradu. Tak ako bolo vopred oznámené bude použitý na opravu Farského kostola.

František Féder
hlavný organizátor

Riadková inzercia

Koncerty FEELME

Trio FEELME z Pezinka (Tomas – guitar, Laco – bass, Petter – drums) sa predstavilo vo štvrtok 9. februára na Musicmanii u Švarca. S veľkým úspechom zahrli hudbu z filmov Pulp Fiction, Underground, James Bond a Vtedy na západe vo verziách, aké doposiaľ nikto nepočul.

Kapela má pripravený koncertný program *21st Century Songs*, s ktorým sa okrem vystúpení v kluboch predstavila na festivaloch Hodokvas, Cibulák, Revište, IFF Bratislava.

V súčasnosti FEELME nahrali svoj prvý singel *PF-pulp fiction*, ku ktorému sa pripravuje videoklip. (r)

Šibačková zábava

Občianske združenie Dobrovoľný hasičský zbor v Pezinku usporiada v nedeľu 16. apríla v Dome kultúry tradičnú Hasičskú šibačkovú zábavu. Začiatok o 19.00 hod. Do tanca a na počúvanie hrá hudobná skupina Akord. Vstupné 200 Sk. Vstupenky si môžete zakúpiť aj v predpredaji u Jána Slaného, tel. 0907 717 891. (r)

REKLAMA